

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00' sáng thứ Ba ngày 21/06/2022.

NỘI DUNG HỌC TẬP ĐỀ TÀI 922

“PHẢI CÓ THỂ TIẾP NHẬN PHÊ BÌNH CỦA NGƯỜI KHÁC”

Tiêu đề của bài hôm nay cũng giúp chúng ta có sự phản tỉnh sâu sắc. Hòa Thượng nói: **“Ở thế gian này có hai hạng người không có lỗi. Hạng người thứ nhất là chư Phật Như Lai. Các Ngài không có lỗi lầm, các Ngài chân thật là công đức viên mãn. Đẳng Giác Bồ Tát vẫn còn sai sót, hướng hồ là hạng phàm phu như chúng ta. Còn một hạng người nữa không có lỗi lầm, đó là người không thấy lỗi lầm của mình. Hạng người này “tự dĩ vi thị”, chỉ thấy mình đúng, không hề thấy mình sai. Loại người này can cường nan hóa, họ tự cho rằng mình không có lỗi lầm, tuyệt đối không chịu tiếp nhận phê bình của người khác. Họ không chịu tiếp nhận ý kiến của người khác, vậy thì chúng ta hết cách giúp họ! Ngoài hai hạng người này ra thì có người nào mà không lỗi lầm!”**

Lời dạy của Hòa Thượng rất đáng để chúng ta phản tỉnh. Chúng ta chính mình phải thừa nhận rằng lỗi lầm của chính mình là vô lượng vô biên. Chắc chắn chúng ta không phải là hạng người không có lỗi lầm. Chúng ta không phải là chư Phật Như Lai. Chúng ta đừng nên là hạng người thứ hai - hạng người không thấy lỗi lầm của bản thân, không chịu tiếp nhận ý kiến phê bình của người khác vì hạng người thứ hai là hạng người không thể cứu được, tiền đồ tối tăm mù mịt và tương lai nơi họ đi đến sẽ còn thê thảm hơn.

Khi đọc bài này tôi giật mình. Hạng người thứ nhất không có lỗi lầm thì chắc chắn chúng ta không thể đạt được rồi. Hạng thứ hai là người không thấy lỗi lầm của bản thân, “tự dĩ vi thị”, tự cho mình là đúng. Điều này vô cùng nguy hiểm! Chúng ta cần phải hết sức cảnh giác! Chỉ cần hai người trở lên phê bình chúng ta thì chúng ta đã có lỗi lầm.

Hòa Thượng nhắc đến câu chuyện về vua Đường Thái Tông. Vua Đường Thái Tông bỏ cáo thiên hạ hề ai chỉ ra lỗi lầm của Vua thì sẽ được thưởng tiền. Thậm chí có những người chỉ trích Vua, các vị Đại thần xung quanh cho rằng người này sai phạm như vậy thì phải bị trị tội nhưng Vua cũng không trị tội. Vua nói: **“Nếu các quan làm như vậy thì thân dân sẽ sợ hãi không dám đóng góp ý kiến, vậy thì ta không còn cơ hội để nghe chỉ trích phê bình nữa!”**. Hòa Thượng nói: **“Tôi vô cùng kính phục Vua Đường Thái Tông. Ông là một vị Vua nhưng ông đã tiếp nhận chỉ trích của thường dân cho nên trong những năm ông cai trị, đất nước thịnh trị rất dài lâu”**.

Hòa Thượng nói: **“Thế gian và xuất thế gian pháp, nếu chúng ta muốn đạt được thành tựu viên mãn thì chúng ta phải không ngừng cải thiện bản thân. Chúng ta phải biết rằng chúng ta là một phạm phu lỗi lầm, khuyết điểm nhất định sẽ rất nhiều. Nếu chúng ta hoan hỷ tiếp nhận phê bình của người khác để cải đổi bản thân thì chúng ta liền hướng lên cao”**. Chư Phật Bồ Tát sở dĩ thành Phật, thành Bồ Tát vì các Ngài không ngừng cải đổi bản thân trong suốt quá trình tu hành. Quá trình tu hành, cải đổi từ vô lượng kiếp cho nên các Ngài mới hoàn thiện được như vậy.

Chúng ta mới cải đổi được vài năm, vài chục năm cho nên chúng ta vẫn có lỗi lầm, vẫn có sai phạm. Đây là việc rất bình thường. Hòa Thượng nói: **“Nếu bạn không có lỗi lầm thì làm sao đến ngày nay bạn vẫn là một phạm phu sinh tử luân hồi?”**. Nếu đang là một phạm phu sinh tử thì việc mắc lỗi lầm, mắc sai phạm là điều không thể tránh khỏi.

Hòa Thượng nói: **“Chúng ta có lỗi nhưng chúng ta không sợ người ta chỉ trích, phê bình mà phải biết lắng nghe chỉ trích, lắng nghe phê bình để sửa đổi. Nếu chúng ta không chịu lắng nghe chỉ trích, không tiếp nhận phê bình để tự thay đổi, tự làm mới thì chúng ta vẫn mãi ở trong sinh tử, làm một phạm phu sinh tử”**.

Cổ nhân thường nói: **“Nhân phi Thánh Hiền, thực năng vô quá. Quá vật đặng cải, thiện mạc đại yên”**. **Con người không phải Thánh Hiền thì ai mà không có lỗi, có lỗi mà có thể sửa đổi thì còn gì tốt bằng!** Chúng ta vẫn còn là những phạm phu tội lỗi, đã là phạm phu thì làm sao mà tránh được việc mắc lỗi lầm!

Chư Phật Bồ Tát, các bậc Thánh Hiền, các vị Tổ Sư Đại Đức đều lấy sự tu dưỡng của chính bản thân mình làm trọng. Hòa Thượng nói: **“Phật Bồ Tát không ngừng tinh tấn”**, có nghĩa là các Ngài không ngừng cải đổi. Các Ngài đã là Phật Bồ Tát, đã là bậc giác ngộ hoàn toàn rồi nhưng các Ngài vẫn không ngừng tinh tấn.

Vua Đường Thái Tông mong thiên hạ chỉ lỗi lầm cho ông. Đối với những người đưa lời khuyên tốt thì Vua khen thưởng, đối với những người chỉ trích thì Vua vẫn tiếp nhận ý kiến mà không có ý trách móc. Quần thần thấy có thường dân nói quá nhiều lỗi lầm của Vua thì họ cho rằng vua Đường Thái Tông phải trừng phạt thường dân này nhưng Vua không cho phép trừng phạt họ. Vua Đường Thái Tông nói: **“Nếu ta trừng phạt họ thì từ nay về sau không có người nào dám ở ngay trước mặt ta mà chỉ lỗi của ta!”**. Ngài là một vị Vua vậy mà Ngài cho phép thường dân chỉ lỗi của Vua ở trước mặt mình, vậy nên Ngài mới được xưng tôn là một minh quân.

Hòa Thượng nói: **“Bạn chỉ trích Vua, nếu Vua chân thật có lỗi đó thì Vua cảm ơn bạn. Nếu Vua không có lỗi mà bạn chỉ trích Vua thì Vua vẫn bao dung, không trách móc bạn. Vua làm cho thiên hạ dám ở trước mặt Vua mà chỉ lỗi. Vua tiếp nhận ý kiến của người khác để tự mình thay đổi và tự làm mới. Cho nên thành tựu của Vua Đường Thái Tông vượt bậc hơn tất cả các đời quốc vương khác. Trong**

tất cả các đời Đế vương, không ai có thể so sánh được với Vua Đường Thái Tông, điểm này vô cùng khó được! Thành tựu đó không phải là ngẫu nhiên mà có được”.

Hòa Thượng nêu ra một tấm gương chịu tiếp nhận ý kiến của người khác. Ngày xưa, khi một người ăn nói không cẩn thận trước mặt Vua thì có thể bị chu di cửu tộc. Ý Hòa Thượng là ngay đến một vị Vua còn biết tiếp nhận ý kiến phê bình của người khác. Chúng ta là ai? Chúng ta chỉ là chúng sinh bình thường. Chỉ có hàng thứ nhất là chư Phật Như Lai mới không có lỗi lầm, còn hàng Đẳng Giác Bồ Tát vẫn có lỗi lầm. Chúng ta là những chúng sanh phàm phu sinh tử thì phải biết lắng nghe, biết tiếp nhận để có thể thay đổi.

Hòa Thượng nhắc: ***“Có lỗi lầm thì đừng sợ vì cổ nhân đã nói: Con người không phải Thánh Hiền thì ai mà không có lỗi, có lỗi mà có thể sửa đổi thì còn gì tốt bằng!”***. Người xưa nói: ***“Lăng tử hồi đầu kim bất hoán”***, lăng tử mà quay đầu thì vàng cũng không đổi.

Hòa Thượng nói: Ở thế gian này có hai hạng người không có lỗi. Hạng người thứ nhất là chư Phật Như Lai, các Ngài không có lỗi lầm. Đẳng Giác Bồ Tát dưới Phật một bậc vẫn còn sai phạm, hướng hồ là hạng phàm phu như chúng ta. Còn một hạng người nữa không có lỗi lầm, đó là người không thấy lỗi lầm của mình. Tất cả những lời khuyên đến với họ đều như *“nước đổ lá khoai”*, như *“nước đổ đầu vịt”*. Ở thế gian hạng người *“tự dĩ vi thị”* rất phổ biến, nhất là những người ở thế gian có học thức, có nhiều bằng cấp, địa vị.

Người xưa nói: ***“Quá nhi năng cải thiện mạc đại yên”***, có lỗi mà biết tiếp nhận để cải đổi, sửa đổi thì còn gì tốt bằng. Chúng ta đã biết đến câu chuyện về người thanh niên tên là Hồ Bân. Trước đây anh là một nghịch tử nhưng giờ đây đã quay đầu. Anh đáng để người ta nhắc đến, bái phục, ngưỡng mộ. Nghịch tử, lăng tử ở thế gian nhiều vô số kể nhưng người biết hồi đầu thì chỉ đếm trên đầu ngón tay.

Sáng nay tôi đọc bài này và hết sức chấn động. Hòa Thượng nói có hai hạng người không có lỗi lầm, hạng người thứ nhất là chư Phật Như Lai. Đọc đến đây tôi tự hỏi: ***“Tại sao lại còn có hạng người thứ hai không có lỗi lầm?”***. Tôi đọc tiếp thì thấy Hòa Thượng nhắc đến hạng thứ hai là người *“tự dĩ vi thị”*, người tự cho rằng cách thấy, cách biết, cách nói, cách làm của mình là hoàn toàn đúng. Họ không chịu tiếp nhận ý kiến phê bình của người khác, vậy thì không còn cách nào để giúp họ. Trong Phật pháp gọi đây là hạng người ***“Nhất Xiển Đề”***. ***“Nhất Xiển Đề”*** là hạng người không tiếp nhận giáo hóa của Thánh Hiền, không tiếp nhận giáo hóa của Phật Bồ Tát. Hết đời này, đến đời thứ hai thì họ sẽ đi vào thế giới tăm tối. Chúng ta đọc ***“Kinh Nhân Quả”*** thì thấy họ sẽ đọa vào làm loài súc sanh không có lỗ tai, không có mắt.

Hòa Thượng nói: ***“Ở thế gian này, Phật pháp và thế gian pháp, người có được thành tựu là nhờ họ biết không ngừng cải đổi, biết tiếp nhận để tự làm mới mình. Người biết tiếp nhận, tự làm mới thì sẽ có thành tựu”***.

Đã là phạm phu thì nhất định có nhiều lỗi lầm và khuyết điểm. Ngay trong khởi tâm động niệm, chúng ta bị không chế bởi “*tự tư tự lợi*”, “*danh vọng lợi dưỡng*”. Chúng ta chìm trong năm dục “*tài, sắc, danh, thực, thù*”, chưa kể đến “*tham, sân, si, mạn*”. Vì chúng ta ngạo mạn nên chúng ta mới “*tự dĩ vi thị*”, tự cho mình là đúng, không tiếp nhận lời khuyên bảo của người khác. Người không tiếp nhận để cải đổi tự làm mới bản thân thì Bồ Tát, Thánh Hiền Nhân, Phật đến cũng không có cách giúp đỡ họ. Trước đây tôi nói với học trò: “*Tôi dạy các vị mà các vị không chịu học. Cho dù Tiến sĩ đến dạy nhưng nếu các vị không chịu tiếp nhận, không chịu học thì các vị cũng trở thành lùi sĩ*”.

Hòa Thượng nói: “***Người biết tiếp thu giáo huấn của Thánh Hiền, tiếp nhận giáo huấn của Phật Bồ Tát thì mới có thể tiến bộ, mới có thể ngày ngày thay đổi tự làm mới***”. Ngày ngày mới, giờ giờ mới, thậm chí từng phút ở trong nội tâm chúng ta cũng phải tự làm mới.

Hòa Thượng nói: “***Chúng ta phải học tập, phải tiếp nhận phê bình của người khác để dừng mãin cải đổi. Cho dù người khác hiểu lầm chúng ta nhưng chúng ta cũng không cần phải giải thích, càng không cần phải đi tranh luận. Người xưa nói: “Hữu tắc cải chi, vô tắc gia miễn”. Đối với tất cả phê bình của người khác, chúng ta đều phải hoan hỷ tiếp nhận, đặc biệt là phải vì xã hội đại chúng mà phục vụ! Chúng ta nhất định phải có nội tâm như vậy! Đặc biệt, chúng ta vì xã hội đại chúng phục vụ thì chúng ta mới có thể làm được tốt, làm được viên mãn***”.

Khi có người khác phê bình, chúng ta phải dừng mãin mà cải đổi. Đôi khi trong sự phê bình của họ cũng có sự sai lầm vì họ cũng là phạm phu, họ không phải là Phật Bồ Tát, đôi khi họ vẫn dùng tâm đố kỵ để phê bình chúng ta nhưng không vì vậy mà chúng ta tranh luận với họ. Chúng ta “*hữu tắc cải chi, vô tắc gia miễn*”, có nghĩa là nếu có lỗi lầm đó thì chúng ta nỗ lực cải đổi, nếu không có lỗi lầm đó thì tự mình khích lệ, cảnh giác đối với bản thân để mình không phạm phải lỗi lầm đó.

Hòa Thượng nói: “***Khi chúng ta đang làm công việc phục vụ đại chúng xã hội thì tất cả đều phải là chuẩn mực, khởi tâm động niệm, đối nhân xử thế tiếp vật đều phải chuẩn mực để làm gương cho thế nhân***”. Thí dụ chúng ta đang mở trường làm giáo dục thì phải làm giáo dục chuẩn mực.

Hòa Thượng nói: “***Chẳng phải bạn phát tâm học Phật là phát tâm làm người thiệt thòi hay sao?***”. Người thế gian họ đã giành hết sự tiện nghi, họ không nhận phần thiệt thòi thì chúng ta hoan hỷ nhận thiệt thòi. Nếu chúng ta hiểu được rồi thì chúng ta chân thật là “*tâm an, lý đức*”. Hòa Thượng lại nói: “***Thiệt thòi là phước***”. Nếu chúng ta luôn cảm thấy mình bị oan ức thì đó mới là thiệt thòi.

Hòa Thượng nói: “***Bạn thử nghĩ xem: Bạn thiệt thòi nhiều lắm là 100 năm chứ mấy! Nhưng sau 100 năm đó thì bạn làm Phật, làm Bồ Tát. Nếu bạn không chịu thiệt thòi, bạn muốn phần hơn, mọi góc độ bạn đều cạnh tranh, tính toán vậy thì nhiều lắm cũng chỉ được 100 năm chứ mấy! Sau 100 năm đó thì bạn đọa lạc trong vô lượng kiếp. Cái hóa đơn này cần phải tính toán cho thật kỹ, đừng để nhầm lẫn!***”.

Nếu chúng ta chịu thiệt thòi thì chúng ta làm tổ tiên có âm đức, để đời đời con cháu được thừa hưởng. Khi nghe Hòa Thượng giải thích thì chúng ta sẽ “*tâm an lý đắc*”, hiểu được lý thì tâm sẽ được an.

Tựa đề bài học hôm nay là: “*Phải có thể tiếp nhận phê bình của người khác*”. Người có thể tiếp nhận phê bình của người khác thì mới có thể làm được việc phi thường. Thế gian này rất ít người có thể tiếp nhận được phê bình của người khác cho nên họ mãi tầm thường.

Chúng ta là phàm phu cho nên đương nhiên có lỗi lầm, chỉ có Phật mới hoàn toàn không còn lỗi lầm. Chúng ta là phàm phu nhưng chúng ta có thể tiếp nhận được sự phê bình, chỉ trích thì chúng ta không phải là phàm phu bình thường mà là phàm phu phi thường. Vậy thì chúng ta mới có cơ hội để vượt ra khỏi cảnh giới của phàm phu bình thường để trở thành Thánh, thành Hiền, thành Phật.

Hòa Thượng nói: “*Chúng ta là phàm phu, đã là phàm phu thì làm sao tránh được lỗi lầm! Không sợ có lỗi, chỉ sợ chúng ta không biết nhận lỗi! Có lỗi mà có thể sửa thì còn gì tốt bằng!*”. Chúng ta là phàm phu, không phải là Thánh Hiền. Chỉ có Phật mới không còn lỗi, dưới Phật một bậc là Đẳng Giác Bồ Tát mà vẫn còn lỗi. Hòa Thượng nói: “*Chúng ta nhất định phải hiểu được để tự thay đổi, tự làm mới. Người biết tiếp nhận, tự làm mới thì sẽ có thành tựu*”.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỉ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy còn lộn xộn, còn nhiều sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!